



STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Rusų kalbos raida	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: Doc. Jelena Konickaja Kitas (-i):	Filologijos fakultetas, Slavistikos katedra

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
BA	Privalomasis

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Paskaitos, seminarai	Rudens (5) semestras	Rusų

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Rusų kalbos mokėjimas B2 lygiu. Pagrindinių duomenų iš Rusijos istorijos žinojimas. Lygiagrečiai studijuoti arba būti išklausiems rusų kalbos fonetikos ir morfologijos dalykus.	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): Nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	48	82

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Formuoti supratimą apie rusų kalbos raidą. Ugdyti gebėjimą analizuoti šiuolaikinės rusų kalbos duomenis kalbos raidos perspektyvoje. Ugdyti analitinį mąstymą, stiprinti darbo grupėse ir savarankiško darbo su sisteminiiais kalbos reiškiniais įgūdžius. Ugdyti kalbinę bei komunikacinę kompetenciją, analitinį mąstymą, plėsti studentų rusų kalbos žodyną praturtinant jį frazeologizmais, perteikti rusų frazeologijos sisteminių ir mokslinį supratimą		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentai: - įgis žinių apie esminius rusų kalbos raidos laikotarpius ir svarbiausius kalbos struktūros formavimosi procesus	Įtraukiamoji paskaita, mokomosios ir dalykinės literatūros skaitymas ir aptarimas, užduočių atlikimas	Formuojamasis vertinimas: 1) praktinis darbas seminaruose; namų ir auditorinių praktinių užduočių atlikimas ir aptarimas; 2) Kontroliniai darbai (2); 3). Egzaminas: atvirojo tipo testo atlikimas.
- gebės paaiškinti, kodėl ir kokie pokyčiai įvyko rusų kalbos fonetikoje ir morfologijoje nuo praslavų kalbos atsiradimo; gebės pagrįsti savo nuomone šiuolaikinės rusų kalbos faktais	Darbas seminaruose: užduočių atlikimas (grupėje ir savarankiškai), kalbos duomenų nagrinėjimas (namų darbai)	Užduotys, kontroliniai darbai, testas.
- gebės paaiškinti kai kurias rusų kalbos leksikos stilistinius variantus, jų kilmę ir vartojimą	Literatūros skaitymas ir aptarimas, užduočių atlikimas	Užduočių atlikimas ir pristatymas, kontrolinių darbų atlikimas, testas.
- gebės kritiškai įvertinti teiginius apie rusų kalbos santykius su kitomis slavų ir neslavų kalbomis, nustatyti sisteminius ryšius tarp lietuvių ir rusų	Literatūros skaitymas ir aptarimas, diskusijos, užduočių atlikimas	Teorijos žinios vertinamos seminarų metu. Kontrolinių darbų ir testo atlikimas.

kalbų.		
- lavins darbo grupėje ir savarankiško darbo įgūdžius, analitinį sisteminį mąstymą.	Praktinių užduočių atlikimas grupėse, bendras teorinių problemų aptarimas, užduočių atlikimas	

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Rusų kalbos istorijos šaltiniai. Rusų kalbos tyrėjai. Praslavų kalbą – senoji rusų kalbą – rusų kalba. Rusų kalbos raidos etapai.	2						2	4	Tikslinės literatūros skaitymas ir aptarimas.
2. Rytų slavų grafinės ir fonetinės sistemos ypatumai lyginant su dabartine rusų kalba. Pagrindiniai slavų kalbos fonetinės sistemos formavimosi dėsniai (ankstyvasis periodas).	4		2				6	8	Tikslinės literatūros skaitymas ir aptarimas. XII-XII a. tekstų skaitymas ir vertimas.
3. Balsių sistemos pokyčiai; refleksai dabartinėje morfologinėje sistemai (redukuoti, e>o, и, ы istorija, jat'o istorija ir kt.) nuo X-XII a.	6		4				10	14	Tikslinės literatūros skaitymas ir aptarimas. Užduotys.
4. Priebalsių sistemos pokyčiai (priebalsiai č, š, ž, c; minkštųjų priebalsių raida; priebalsių k, g, ch sintagmatikos pakeitimai) nuo X-XII a. Kontrolinis darbas	4		2				6	14	Tikslinės literatūros skaitymas ir aptarimas. Užduotys. Dabartinės rusų kalbos duomenų istorinis komentaras. Kontrolinis darbas.
5. Rusų kalbos morfologijos sistemos formavimasis ir raida. Pagrindinės gramatinės kategorijos pradiniame etape. Daiktavardžių raida: linksniavimo paradigmos, skaičiaus kategorija, linksniai, gyvumo kategorijos atsiradimas ir kt.	6		4				10	10	Tikslinės literatūros skaitymas ir aptarimas. Užduotys. Daiktavardžio formų skirtingų etapų tekstuose analizavimas. Dabartinės rusų kalbos duomenų istorinis komentaras.
6. Rusų kalbos būdvardžių ir įvardžių raida. Skaitvardžių atsiradimas ir raida.	4		2				6	6	Tikslinės literatūros skaitymas ir aptarimas. Užduotys. Morfologinių formų senosios rusų kalbos tekstuose aptarimas.
7. Rusų kalbos veiksmažodžių gramatinių kategorijų raida: laiko ir veiksmo kategorijos. Kontrolinis darbas.	4		2				6	8	Tikslinės literatūros skaitymas ir aptarimas. Užduotys. Veiksmažodžių formų senosios rusų kalbos tekstuose apibūdinimas, aptarimas, gretinimas su dabartinės kalbos veiksmažodžių formomis.
8. Sintaksės konstrukcijų formavimasis ir raida (linksnių ir prielinksnių vartojimas, <i>dativus ablativus</i> , beasmeniai sakiniai ir kt.). Leksikos raida: šaltiniai ir procesai (bendras slavų leksinis fondas, seniausieji baltų, germanų, iranėnų skoliniai, turkizmai, germanizmai, galicizmai,	2						2	6	Tikslinės literatūros skaitymas ir aptarimas. Skirtingų epochų tekstų sintaksės ir leksikos duomenų nagrinėjimas.

anglizmai). Rusų kalbos etimologiniai žodynai.								
9. Pasiruošimas egzaminui							12	
Iš viso	32		16				48	82

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Kaupiamasis vertinimas:			
Dalyvavimas seminaruose ir diskusijose, užduočių atlikimas.	20	Per visą semestrą (nuo 2 sav.)	Vertinama: pasirengimas seminarams ir paskaitoms, gebėjimas pateikti probleminių pastabų, atlikti nedidelės apimties tiriamojo pobūdžio užduotis, taip pat atsakyti į klausimus; savarankiškas mąstymas, remiantis įgytomis žiniomis. Kriterijai: 2 balai – studento darbas atitinka visus seminarų kaupiamojo vertinimo parametrus (kokybiškas namų darbų atlikimas, teorijos skaitymas ir įsisavinimas); 1 balas – minimaliai atitinka kaupiamojo seminarų vertinimo parametrus (atliko ne visas užduotis, per seminarus buvo neaktyvus ir neteisingai atsakinėjo į klausimus); 0 balų – studento darbas neatitinka kaupiamojo seminarų vertinimo parametrų.
2 kontroliniai darbai	30	Du darbai per semestrą: spalio mėn. pabaigoje ir gruodžio mėn. viduryje	Kriterijai: 3 balai – abu darbai atlikti teisingai, be didelių klaidų arba su neesminėmis klaidomis; 2 balai – yra nedidelių klaidų, atsakyta ne į visus klausimus, pasitaiko klaidingos interpretacijos, nepateikta pavyzdžių. 1 balas – klaidingai atsakyta į 50 proc. kontrolinio darbo klausimų arba neteisingai atliktos užduotys; neatliktas arba neigiamai atliktas vienas iš kontrolinių darbų. 0 balų – daug klaidų atliekant užduotis neteisingi atsakymai į teorinius klausimus.
Egzaminas: atvirojo tipo klausimai (testas).	50	Sesijos metu	Vertinama: 1) gebėjimas atskleisti žinias, teisingai atsakyti į pateiktus testo atvirus klausimus, iliustruoti atsakymus pavyzdžiais; 2) gebėjimas pritaikyti žinias kalbinių faktų analizėje. Vertinimas: 5 balų sistema.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Ivanov V. V.	1984	Istoričeskaja grammatika russkogo jazyka		Moskva: Prosveščeniye (http://mling.ru/iazik/russe/gramm_hist/)
Koneveckij A.K.	1991	Istoričeskaja grammatika russkogo jazyka		Vilnius
Kamčatnov A. M.	2009	Chrestomatija po istorii russkogo literaturnogo jazyka. Pamjatkini X-XIV vekov po rukopisiam X-XVII vv.		Moskva http://www.bsu.ru/content/hecade_m/kamchtnov_am/chrestomatiya.pdf
Sudavičienė L., Serdobincev N., Kadžkapov J.	1990	Istorija russkogo literaturnogo jazyka		Moskva: Prosveščeniye
Papildoma literatūra				
Galinskaja J.	2014	Istoričeskaja grammatika russkogo jazyka		Moskva: MGU

Grickevič J. N.	2003	Istoričeskaja grammatika russkogo jazyka: posobije dlja studentov zaočnogo otdelenija	Pskov: Pskovskij Gos. Ped. Universitet http://window.edu.ru/resource/112/22112/files/pspu023.pdf
Fasmer M.	1986	Etimologičeskij slovar russkogo jazyka (I-IV tt.)	Moskva Progress http://etymolog.ruslang.ru/index.php?act=contents&book=vasmer

Atnaujinta 2026-03-12